

Is er nood aan een specialisme prothetische tandheelkunde?

De prothetische tandheelkunde is een differentiatie van de tandheelkunde die zich bezighoudt met diagnostiek, behandelplanning, rehabilitatie en behoud van orale functie, comfort, esthetiek, mandibulaire stabiliteit en gezondheid van patiënten met klinische condities die samengaan met verlies van harde en zachte weefsels in het orofaciale gebied. Herstel kan worden bereikt met biocompatibele vervangingsmaterialen. Dit kan met een vaste, een uitneembare en/of een orofaciale prothetische constructie, al dan niet in combinatie met implantaten. Tandartsen-prothetisten zijn werkzaam in het onderwijs, het onderzoek en in de gespecialiseerde praktijk.

Op 28 mei 2010 werd in Groningen een afscheidssymposium georganiseerd ter gelegenheid van het emeritaat van prof. dr. W. Kalk. Iedere spreker kreeg, naast de eigen voordracht, de opdracht zijn mening te geven over de vraag: 'Is er anno 2010 nood aan een postacademische opleiding in de prothetische tandheelkunde?'. Afhankelijk van de achtergrond en het werkerrein van de spreker varieerde het antwoord van 'absoluut noodzakelijk' (prof. dr. T.O. Närhi, Turku University, Finland) tot 'helemaal niet, want er zijn

voldoende postacademische cursussen die deze kennis kunnen aanbieden' (prof. dr. A.J. Feilzer, ACTA). Het antwoord van de andere sprekers varieerde tussen deze 2 uitersten.

Wereldwijd, afhankelijk van het land en de universiteit, is de prothetische tandheelkunde in het postacademisch onderwijs in verschillende vormen aanwezig, vaak leidend tot een erkend specialisme in de prothetische tandheelkunde. Door de komst van de implantaten is in dit landschap enige verschuiving geweest. De introductie van osseo-integratie heeft de synergie tussen de algemene tandheelkunde, de orthodontie, de parodontologie, de endodontologie, de orale chirurgie en de prothetische tandheelkunde een enorme 'boost' gegeven. In landen waar lokaal beleid heeft geopteerd voor een apart specialisme implantologie, heeft het specialisme prothetische tandheelkunde een duidelijke knauw gekregen. Waar gekozen werd voor de integratie van de implantologie in het curriculum van het specialisme prothetische tandheelkunde worden tandartsen opgeleid die een stevige basis hebben in evidence-based behandelplanning en de kennis en de kunde om de objectieve en subjectieve noden van de patiënten met nood aan complexe rehabilitatie te behandelen.

Naast een voltijds goed uitgebouwd programma met vastgestelde eindtermen als erkend specialisme of als differentiatie vinden we de prothetiek gedeeltelijk terug in programma's bestaande uit aparte modules. De restauratieve tandheelkunde wordt vaak verkeerd gebruikt als synoniem voor de prothetische tandheelkunde. Toch is er een wezenlijk verschil: de restauratieve tandheelkunde is die discipline in de tandheelkunde met aandacht voor de restauratie van de gebits-elementen. Hiertoe behoren alle aspecten van de endodontologie, de parodontologie en de prothetiek. Misschien is er, in het huidige economisch en maatschappelijke klimaat, geen nood meer aan een tandarts met aparte kwalificaties in de prothetische

tandheelkunde? Heeft de tandarts-specialist in de restauratieve tandheelkunde een breder draagvlak door, naast de prothetische bagage, de extra doorgronding van de parodontologie en de endodontologie? Ze zouden aldus een status bekomen van 'supertandarts' (van alle disciplines iets extra kennen), maar toch niet de verdiepingskennis hebben van noch de specialist in de parodontologie, noch de specialist in de endodontologie, noch de specialist in de prothetiek.

In deze opleiding kan inderdaad worden gewerkt met modules die onafhankelijk van elkaar (en zelfs op verschillende locaties) kunnen worden doorlopen. Dit maakt deze opleiding voor de tandarts-algemeen practicus toegankelijker in vergelijking met een voltijds opleiding prothetische tandheelkunde.

Of is het specialisme minder aantrekkelijk omdat een tandarts-prothetist afhankelijk is van verwijzing voor behandelingen die een groot deel van de tandartsen-algemeen practici zelf wel willen uitvoeren? Het opbouwen van een specialistische praktijk is niet zo eenvoudig en niet iedereen kan een baan krijgen in het onderwijs of in een specialistische kliniek.

Ook in de Verenigde Staten wordt de vraag gesteld of er nog toekomst is als tandarts-specialist in de prothetische tandheelkunde. Het American College of Prosthodontists (ACP) vierde zijn 40ste verjaardag met de uitvoering van een 'Masterplan' waarbij de tandarts-specialist in de prothetische tandheelkunde wordt aangemoedigd zijn werkveld uit te breiden teneinde de samenwerking met de 'service-verlenende disciplines' te verbeteren. Aan de specialistische opleiding zelf, die zorgt voor een breed en specifiek draagvlak in diagnostiek en behandeling, vooral noodzakelijk in de tweedelijnszorg, wordt geen afbreuk gedaan. Gelukkig maar, want in het belang van onze patiënten is er wel degelijk nood aan tandarts-specialisten of gedifferentieerde tandartsen met deze kennis en kunde.